

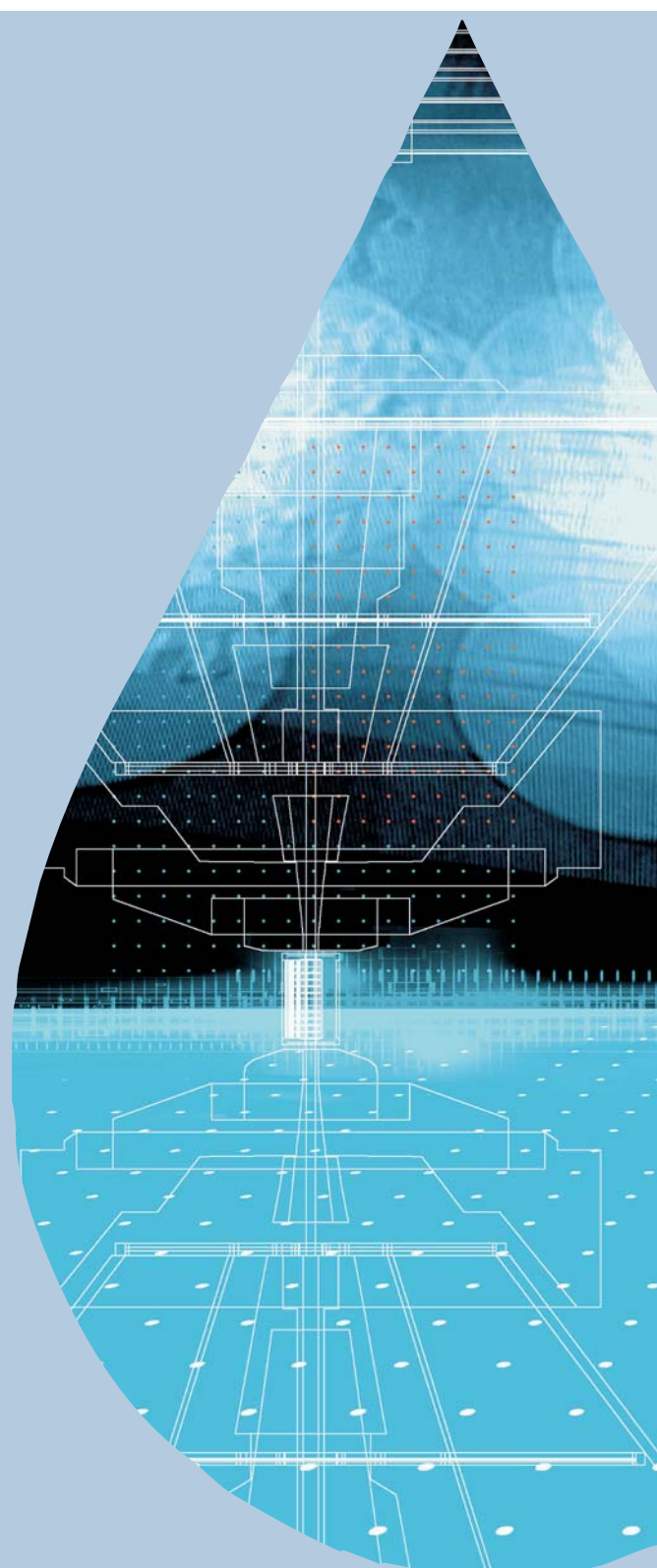
VandenTVARKA

Nr. 22

2005
RUGSĖJIS

LIETUVOS VANDENS TIEKĖJŲ ASOCIACIJOS INFORMACINIS LEIDINYS

mės supratimą ir pilietiškumą. Konstruktivi kritika reikalinga, tačiau dalies daugumą sudarančių deputatų pademonstruota pozicija nustebino ne tik mane. Vienas komitetas, „pasvarstęs“ kelias minutes, nusprendė, jog įstatymo projektas nepriimtinas, kitų komitetų nariai, diskutuodami apie Lietuvos vandentvarkos ateitį, rėmėsi tik savo asmenine patirtimi. Buvo Seimo narių, kurie gerai suprato įstatymo logiką ir jo reikalingumą Lietuvos gyventojams, tačiau anksčiau paminėtas įstatymo grąžinimo faktas rodo, jog tokių tautos atstovų buvo mažuma. Aplinkos ministerija pakoregavo projektą ir pateikė suinteresuotoms šalims pakartotiniam derinimui. Aišku viena, jeigu daugumos koaliciją sudarančios partijos nesusitars, kad įstatymas Lietuvai reikalingas ir turi būti artimiausiu metu priimtas, dokumentas taip ir liks projektu. Kartu tai bus labai aiški žinia gyventojams: šiai daugumos koalicijai nerūpi, kad Lietuvos gyventojams, iš kurių du trečdaliai geria vandenį iš šulinių, būtų užtikrintas aukštos kokybės vandens paslaugų teikimas, o šito tikrai reikėtų tikėtis iš ES narės.

Yra ir gerų žinių. Birželio 17 d. Lisabonoje Lietuvos vandens tiekėjų asociacija buvo oficialiai priimta į ES šalių vandentvarkos asociacijų organizaciją EUREAU. Ši organizacija jau veikia 30 metų. Europos komisija ją pripažino derybų/diskusijų partnere. Visi EK parengti ir vandentvarkos sektoriaus veiklą reglamentuojantys dokumentų projektai visada derinami su EAREAU, kuri savo sprendimus priima tik konsensuso pagrindu. Taigi mūsų asociacijai atsirado galimybė labai operatyviai gauti pačią naujausią informaciją mus dominančiais klausimais, aktyviai dalyvauti formuojant Europos vandentvarkos ūkio politiką. EUREAU gegužės 25 d. Briuselyje surengė tarptautinę konferenciją, skirtą naujų ES narių vandentvarkos problemoms. Dalyvavo beveik visų naujokių, EK ir Europarlamento atstovai. Lietuvai atstovavo Kauno, Panevėžio ir Kelmės vandentvarkos bendrovių vadovai.

Gegužės 5-ąją paminėjome profesinę šventę, kurios metu buvo apdovanoti moksleivių foto darbų konkurso „Vandens kelias“ laureatai bei vandentvarkos bendrovių viešųjų ryšių konkurso nugalėtojai. Didžiųjų bendrovių grupėje jais tapo UAB „Vilniaus vandenys“, o vidutinio dydžio įmonių grupėje – UAB „Telšių vandenys“.

Konkursas vyks ir kitais metais. Tikimės, jog jis taps tradiciniu asociacijos renginiu.

Birželio 18–19 d. Birštone vyko asociacijos sąskrydis, kurio organizatoriais buvo praeitų metų nugalėtojai – UAB „Prienų vandenys“. LVTA vardu dėkoju bendrovės kolektyvui ir jo vadovui Pranui Mitkevičiui už smagų ir labai gerai organizuotą renginį. Šį kartą nugalėjo „Dzūkijos vandenys“, kurie ir bus 2006 metų sąskrydžio šeimininkai.

Vasarai įpusėjus paštininkai nusprendė vienašališkai pasigerinti savo finansinius reikalus. Lietuvos paštas pasiūlė vandentvarkos bendrovėms pasirašyti sutartis, pagal kurias už iš gyventojų priimtą mokestį už vandens paslaugas vandentvarkos bendrovės turėtų sumokėti paštui 1,20 Lt. Pirma, pagal ankstesnius normatyvinius dokumentus, toks žingsnis turi būti atitinkamai suderintas, o tai nebuvo padaryta. Antra vertus, šiuo metu gyventojai už komunalines paslaugas atsiskaito įvairiais būdais – per pašta, internetu, banuose. Atsiskaitydami pastaraisiais dviem būdais gyventojai patys sumoka už operaciją, todėl pašto pasiūlytas variantas diskriminuotų kitus vartotojus. Kažkam vis dar atrodo, jog vandentvarkos bendrovės padidėjusias sąnaudas turi padengti iš savo lėšų. Šiuo atveju sąvokos „savos lėšos“ nėra. Visos jos – tai gyventojų sumokėti mokesčiai už paslaugas. Tad didinant bendrovės kaštų naštą, didėtų vandens paslaugų kaina, kurią sumokėtų ir internetu ar banke susimokėję asmenys. Norėdami išvengti diskriminacijos gyventojai patys turi pasirinkti atsiskaitymo už komunalines paslaugas būdą.

Ruduo žada būti darbingas. Ypatingas dėmesys bus skirtas naujos redakcijos Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo projekto svarstymui, kuris truks ne vieną mėnesį. Lapkričio mėnesį Palangoje numatoma tradicinė trijų Baltijos valstybių giminingų asociacijų konferencija tema „Vandentvarkos ūkio valdymas: patirtis ir iššūkiai“. Tą patį mėnesį asociacijos atstovai vyks į tarptautinę konferenciją Stokholme, skirtą nuotekų tvarkymo klausimams. Ir tai tik dalis mūsų veiklos programos.

Linkiu kolegoms vasarą sukauptą energiją efektyviai panaudoti rudens darbams.

LVTA prezidentas A. Abromavičius

Nors vasara ir pasižymi santykinė ramybe, vis dėlto keletą svarbių įvykių bei faktų būtų galima išskirti. Pavasarį prasidėjęs Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo svarstymas baigėsi tuo, jog Seimas nusprendė grąžinti jį patobulinti. Reikia pripažinti, jog įstatymo rengėjai turėjo labiau padirbėti: informuoti visuomenę, savivaldybes, Seimo narius, pagrįsti įstatymo būtinybę ir reikalingumą. Reikėtų siekti, kad netolimoje ateityje ne mažiau nei 95% Lietuvos gyventojų galėtų naudotis kokybiškais vandens paslaugomis. Jeigu pačiam nebūtų tekę dalyvauti visų šešių komitetų svarstymuose, galvočiau, jog įstatymo galutinė redakcija dar gana toli. Tie, kurie buvo nusistatę prieš įstatymo priėmimą, bandė dirbtinai žongliuoti gautų pastabų skaičiumi, iš kurių 90 proc. buvo neesminės, redakcinio pobūdžio. Nustebino štai kas. Įstatymo projektas buvo patvirtintas Vyriausybės. Pagal elementarią partinę logiką Seimo daugumos koalicijai atstovaujantys Seimo nariai, svarstydami tos pačios koalicijos sudarytos Vyriausybės pateiktą projektą, neturėtų būti beatodairiškais įstatymo priešininkais. Nagrinėjant atskiras ir labai svarbias įstatymo nuostatas, opozicijos atstovai pademonstravo tikrą reikalo es-

FOTOKONKURAS „VANDENS KELIAS 2004–2005“

I vietos laimėtojas Rūtos Anulytės darbas

UAB „KAUNO VANDENYS“ – NAUJAS VEIKLOS PLANAVIMO, BIUDŽETŲ SUDARYMO IR KONTROLĖS PROJEKTAS

Nuolat besikeičiančios ekonominės sąlygos verčia bendroves lanksčiai ir operatyviai vertinti esamą miesto vandentvarkos ūkio padėtį, nustatyti plėtros perspektyvas, modernizuoti bendrovių verslo valdymą. UAB „Kauno vandenys“ specialistų pastangomis, konsultuojant verslo analitikos ir finansų planavimo konsultacijas teikiančiai UAB „Veritana“ (www.veritana.lt), kuri yra oficialus vokiečių programinės įrangos gamintojo kompanijos CP CORPORATE PLANNER® (toliau CP) atstovas Lietuvoje ir Latvijoje, įdiegtas veiklos planavimo, biudžetų sudarymo ir kontrolės projektas – nuo duomenų struktūros analizės ir duomenų įvedimo iki ataskaitų sukūrimo ir vartotojų mokymo. Tai yra patikimas, pasaulinės praktikos patikrintas sprendimas, funkcionalus, greitai įdiegiamas, reikalaujantis minimalių techninės priežiūros ir administravimo resursų.

Veiklos planavimo ir kontrolės projektai įdiegti šimtuose didžiųjų Europos įmonių ir organizacijų. Lietuvoje CP naudoja tokios kompanijos kaip AB „Baltijos laivų statykla“, AB „Kauno grūdai“, AB „Aviakompanija Lietuva“, AB „Mažeikių nafta“, AB „Freda“, UAB „Nemuno bangos grupė“ ir kitos. Daugiau informacijos apie CP įdiegimus galima rasti adresu: www.corporate-planning.com.

CP – tai lanksti vadybos personalui skirta informacijos valdymo ir kontrolės sistema, padedanti greitai analizuoti verslo duomenis ir nustatyti ilgalaikius veiklos tikslus bei aktyviai vadovauti atskiriems padaliniams. Su CP galima iškelti bendrovės tikslus, apibrėžti jų įgyvendinimo strategijas ir priimti svarbius sprendimus.

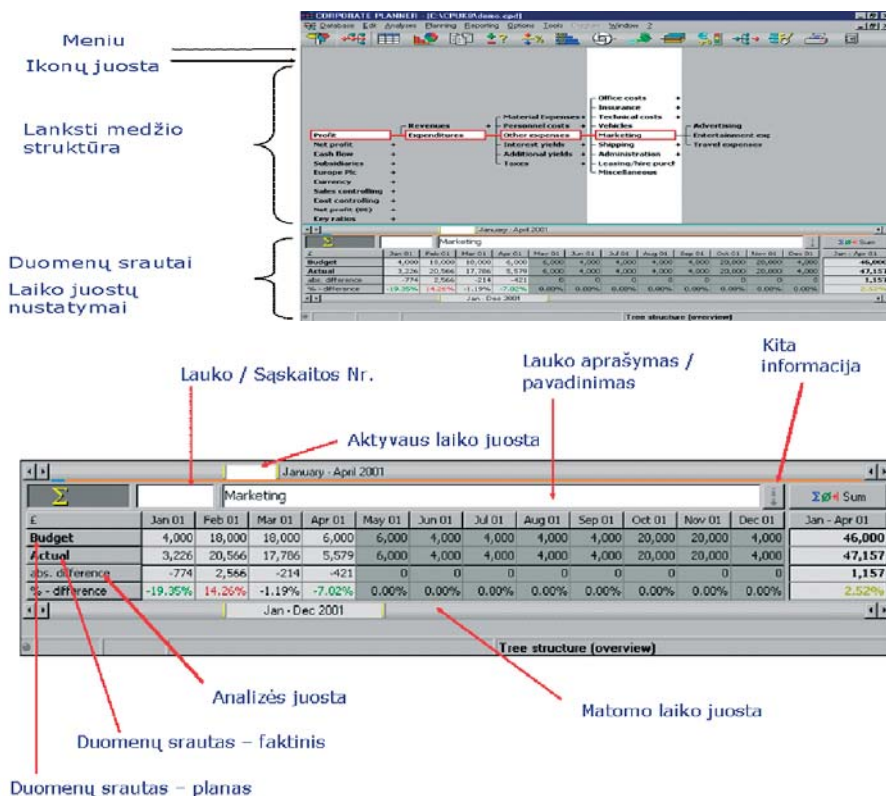
Vienas CP privalumų – galimybė parengti jungtinius finansų planus, kuriuose yra susieti pelno

ir nuostolio, balanso bei piniginių srautų straipsniai. Dabar galime įvertinti tam tikros verslo strategijos įtaką pinigų srautams bei nuspręsti, ar strategija tinkama, ar ne. Šių dienų rinkos pokyčiai staigūs ir netikėti. CP naudojamų priemonių lankstumo dėka galėsime plėtoti ir keisti savo duomenų bazės struktūrą neturėdami jokių programavimo žinių. Taigi struktūra visuomet bus „šiuolaikiška“. Lanksti „CP Import Manager“ programa padeda greitai ir nesunkiai perkelti duomenis iš esamų bendrovės sistemų. Duomenų importui naudojami ASCII, Excel, XML formatai.

Ataskaitos ir elektroninės lentelės HTML formatu gali būti skelbiamos internete, ataskaitos PDF formatu gali būti siunčiamos elektroniniu paštu. Į Excel, Word ir PowerPoint ataskaitas, elektronines lenteles ir grafikus galime perkelti tiesiogiai iš CP programos.

CP įdiegta daugybė priemonių, padedančių priimti sprendimus, tad bendrovės specialistai gali daugiau laiko skirti duomenų analizei ir planavimui, o ne duomenims įvesti ar struktūrai modeliuoti.

CP projekto įdiegimo bendrovėje „Kauno vandenys“ pradžia buvo UAB „Kauno vandenys“ specialistų mokymas specializuotoje UAB „Veritana“ mokymo bazėje supažindinant sistemas naudotojus su medžio struktūra ir jos konstravimo principais, duomenų įvedimu ir planavimu, laiko juostos nustatymu, duomenų srautų kopijavimu, nenuostolingumo taško analize, elektroninėmis lentelėmis, diagramų konstravimo galimybėmis, Pareto analizės metodu, modeliavimo metodo taikymu, ataskaitų kūrimo principais, duomenų importu, vadovo dėžutės sukūrimo principais.

Įžanga

A.Abromavičius 2 psl.

UAB „Kauno vandenys“ naujas veiklos planavimo, biudžetų sudarymo ir kontrolės projektas

J.Bušmonas 3 psl.

Klaipėdoje kuriama nauja vandens tiekimo tvarka

D.Aleksandrovas 5 psl.

AB „Klaipėdos vanduo“ miesto vaikams dovanojo žaidimo aikštes

6 psl.

Alytaus vartotojams - naujos šalto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos

A.Griškonytė 7 psl.

Kaip tvarkysime likutinį nuotekų dumblą?

V.Šulga 10 psl.

UAB „Vilniaus vandenys“ tęsia senojo vandentiekio tradicijas

B.Miežutavičius 12 psl.

Naujienos, įvykiai, faktai

15 psl.

REKLAMA:

UAB „Bipa“ 8-9 psl.

UAB „Vilakra“ 14 psl.

„Vandentvarka“ 16 psl.

Projektą suskirstėme į kelis aiškiai apibrėžtus ir išmatuojamus etapus: analizę ir projektavimą, pritaikymą (parametrizavimą), duomenų struktūrų kūrimą, diegimą bei palaikymą ir tolimesnį plėtojimą. Pirmasis etapas – analizė – susideda iš kelių lygiag-

rečių procesų:

- parengiamas dokumentas poreikių apibūdinimo bei detalių reikalavimų sistemoms,
- pateikiamas bei patvirtinamas projektinių sprendinių aprašymas bei sistemos dizaino šablonai;

nai; taip sumažinama projekto rizika, aiškiau kontroliuojami ir tikslinami projekto kaštai, laikas ir apimtis kiekviename etape.

Analizė ir projektavimas. Pagrindiniai etapo rezultatai – detalus reikalavimų sistemai apibūdinimas, projektinių sprendinių aprašymas, sistemos dizainas bei būsimosios sistemos plėtojimo galimybes ateityje. Šiame etape patikslinama projekto apimtis, biudžetas (prireikus) ir kalendorinis darbų atlikimo grafikas.

Pritaikymas (parametrizavimas) – analizės metu realizuojami nustatyti bei patvirtinti sprendimai, sukuriama duomenų struktūra, įvedami faktiniai duomenys ir atliekami pirminiai sistemos testai. Rezultatas – veikianti ir pritaikyta sistema.

Diegimas – jau pritaikytos programos bandomoji eksploatacija ir įdiegimas (parametrų nustatymas, konfigūravimas ir pan.). Diegimo metu mokomi CP vartotojai.

Didžiausia CP diegimo darbo sąnaudų dalis – 51 proc. – teko paskirstytų sąnaudų naujoje sistemoje aprašymui, 20 proc. – sąskaitų plano peržiūrejimui (pakeitimui), 12 proc. – situacijos analizei ir bendrovės poreikių nustatymui, 17 proc. – duomenų importui ir kitiems darbams.

CP realizuotos visos dažniausiai naudojamos veiklos planavimo funkcijos ir galimybė vykdyti slenkančių daugiamečių prognozavimą. Biudžetas gali būti formuojamas bet kuriam pasirinktam laikotarpiui ir taikomas visai bendrovei, jos padaliniais arba atskirai veiklos sričiai. Planavimo „iš viršaus į apačią“ ir „iš apačios į viršų“ priemonės padidina biudžeto sudarytojų atsakomybę:

- biudžetavimas „iš viršaus į apačią“;
- biudžetavimas „iš apačios į viršų“;
- „kas jeigu...?“ situacijos modeliavimas;
- pinigų srautų prognozavimas;
- trendo ekstrapoliavimas;
- tikslų siekimas;
- jungtinis veiklos vienetų planavimas;
- biudžeto suvienijimas;
- kredito ir investicijų planavimas.

CP leidžia kurti keletą biudžeto versijų, kurias galima modeliuoti bei palyginti su faktiškais arba istoriniais duomenimis, t. y. su bet kurio vartotojo pasirinktu duomenų srautu (pavyzdžiui, biudžetas, prognozė, optimistinis variantas, pesimistinis variantas, variantas A ir panašiai). CP lengvai suderinama ir su kompanijos vidinio judėjimo operacijomis bei kaštų pervedimais iš vieno veiklos centro į kitą.

„Kas, jeigu...?“ scenarijus planavimas

Naudojantis CP, paprasta modeliuoti galimus ateities įvykius. Bet kuriam elementui ar kintančiam periodui galima pritaikyti daugybę modeliavimo filtrų. Pakanka pelės mygtuko spragtelėjimo, kad modeliavimo rezultatai būtų įtraukti į biudžetą arba atmesti. Tai ypač svarbu norint iširti neplanuotų permainų poveikį, pavyzdžiui, klientams ir tiekėjams.

CP atskleidžia modeliuojamų veiksmų įtaką grafiškai ir skaitiniu pavidalu. Tik įvertinus optimistinių ir pesimistinių įvykių scenarijų galima pasirinkti tinkamiausią strategiją.

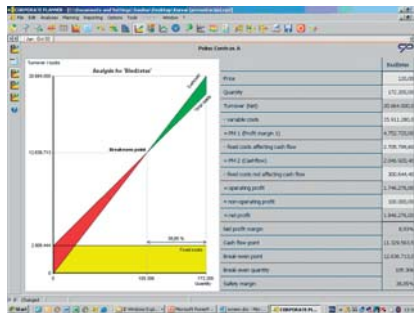
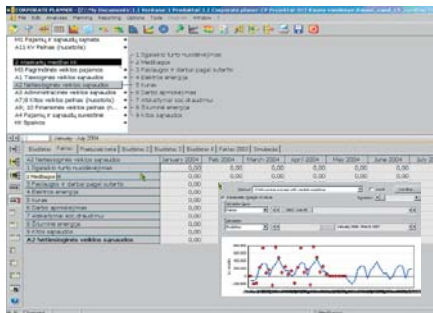
Valdymo analizė

CP realizuoti susiję analizės įrankiai:

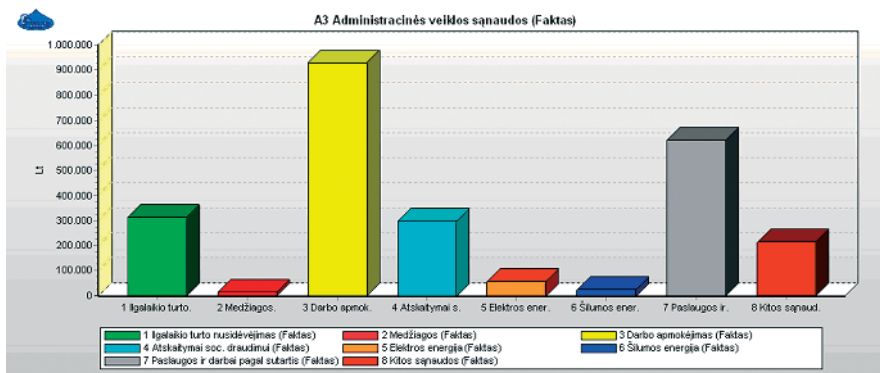
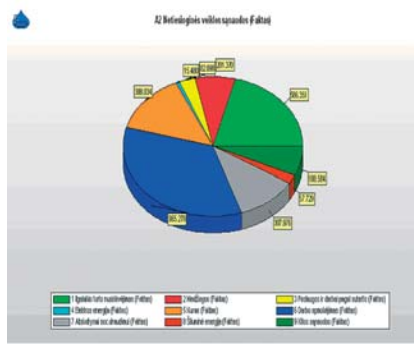
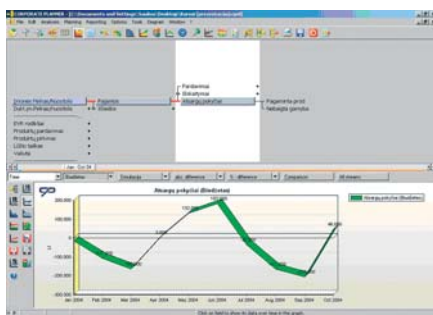
- fakto ir biudžeto palyginimas;
- skirtumo analizė, leidžianti automatinę detalizaciją;
- pagrindiniai veiklos rodikliai;
- pelno ir nuostolio lūžio taško analizė;
- analizė pagal Pareto dėsnį 80/20;
- pagrindinių santykių analizė ir modeliai;
- išimtinų įvykių ataskaitos.

80/20 analysis: Viso Tiesioginės veiklos sąnaudos (suminis) - (A1 Tiesioginės veiklos sąnaudos)

		absolūtė	relatiuė	0%	25%	50%	75%
A	1	1 Ilgalaikio turto nusidėvėjimas	5.103.994,68	51,93%			
A	2	2 Elektros energija	1.632.817,43	16,61%			
A	3	3 Darbo apmokėjimas	1.428.042,19	14,53%			
B	4	4 Technologinės medžiagos	533.081,75	5,42%			
B	5	5 7 Atskaitymai socialiniams draudim	441.153,85	4,49%			
B	6	6 3 Paslaugos ir darbai pagal sutart	266.112,50	2,71%			
B	7	7 Remonto ir eksploatacinės med	204.772,29	2,08%			
B	8	8 Kitos sąnaudos	135.897,41	1,38%			
B	9	9 Šilumos energija	83.029,82	0,84%			
C		Viso Tiesioginės veiklos sąnaudos	9.828.902,12	100,00%			

Grafikai

UAB "Kauno vandenys"

KK A3 Administracinės veiklos sąnaudos		2004 January - April					
Straipsnių pavadinimas	Budžetas Jan - Apr	Faktas Jan - Apr	Nuokrypis nuo budžeto, LT	Praejusieji metai Jan - Apr	Nuokrypis nuo budžeto, %	Nuokrypis nuo praej. metu, %	2004 budžetas
1. Ilgalaikio turto nusidėvėjimas	0	0	0	0	0	0	0
2. Medžiagos	0	0	0	0	0	0	0
3. Darbo apmokėjimas	0	0	0	0	0	0	0
4. Atskaitymai soc. draudimui	0	0	0	0	0	0	0
5. Elektros energija	0	0	0	0	0	0	0
6. Šilumos energija	0	0	0	0	0	0	0
7.1 Remonto darbai	0	0	0	0	0	0	0
7.2 Bankų paslaugos	0	0	0	0	0	0	0
7.3 Telekomunikacijų paslaugos	0	0	0	0	0	0	0
7.4 Gyventojų jmonių surinkimo sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0
7.5 Kitos paslaugos	0	0	0	0	0	0	0
7 Paslaugos ir darbai pagal sutartis	0	0	0	0	0	0	0
8.1 Ij. kanceliarinės, pašto sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0
8.2 Darbuotojų kvalifikacijos kėlimas	0	0	0	0	0	0	0
8.3 Draudimo sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0
8.4 Nuomos sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0
8.5 Abejotinų skolų sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0
8.6 Turto mažėjimo sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0
8.7 Atidėjimų sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0
8.8 Kitos sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0
8 Kitos sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0
A3 Administracinės veiklos sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0

UAB "Kauno vandens"
Pajamų ir sąnaudų suvestinė

Pavadinimas	Vandens tiekimas		Nuotekų tvarkymas	
	Gavyba Faktas	Tiekimas Faktas	Šalinimas Faktas	Valymas Faktas
1. Metinis projektinis pajėgumas (tūkst.m3metus)	0	0	0	0
2. Irgauta ir patiekta vandens (tūkst. m3)	0	0	0	0
3. Perleista tinklais ir išvalyta nuotekų (tūkst.m3)	0	0	0	0
4.1. Daugabučių tvadinėje apskaitoje užfiksuotas šalto vandens kiekis (tūkst. m3)	0	0	0	0
4.2. Patiekta vandens neturimiems tvadinės apskaitos daugiabučiams namams pagal buit	0	0	0	0
4. Irvadinėje apskaitoje užfiksuoti šaltai (tūkst.m3)	0	0	0	0
5.1.1. iš jų : daugiabučių namų abonentams	0	0	0	0
5.1.2. individualių namų abonentams	0	0	0	0
5.1. Parduota gyventojams (tūkst. m3)	0	0	0	0
5.2.1. iš jų : buities poreikiams	0	0	0	0
5.2.2. gamybos poreikiams	0	0	0	0
5.2.3. sezoniniams įmonėms	0	0	0	0
5.2. Parduota kiems varotojams (tūkst. m3)	0	0	0	0
5. Parduotai (tūkst.m3)	0	0	0	0
6. Vandens netektys (infiltravimas) tinkluose (%)	0	0	0	0
7.1.1. Igalialio turto nusidėvėjimas	0	0	0	0
7.1.2. Remonto ir eksploatacinės medžiagos	0	0	0	0
7.1.3.1. Remonto darbai	0	0	0	0
7.1.3.2. Transporto paslaugos	0	0	0	0
7.1.3.3. Laboratorijų paslaugos	0	0	0	0
7.1.3.6. Kitos paslaugos	0	0	0	0
7.1.3. Paslaugos ir darbai pagal sutartis	0	0	0	0
7.1.4. Technologinės medžiagos (chloras, natrio hipochloridas, flokulantai ir pan.)	0	0	0	0
7.1.5. Elektros energija (be šildymui sunaudotos elektros energijos)	0	0	0	0
7.1.6. Darbo apmokėjimas	0	0	0	0
7.1.7. Atskaitymai socialiniam draudimui	0	0	0	0
7.1.8. Šilumos energija	0	0	0	0
7.1.9. Kitos sąnaudos	0	0	0	0
7.1. Tiesioginės sąnaudos	0	0	0	0
7.2. Netiesioginės sąnaudos	0	0	0	0
7. Paslaugų sąnaudos (tūkst. Lt)	0	0	0	0

2005.06.28

The screenshot shows the 'CORPORATE PLANNER' software interface. A 'Boss Box' window is open, displaying a grid of performance indicators (KPIs) for January 2004. The indicators include budget execution, work quality, and cost analysis. A sidebar on the left shows a navigation tree with categories like 'PLANAVIMO MEDŽIAI' and 'SUVESTINIŲ MEDŽIAI'. The main window has a menu bar with options like 'File', 'Edit', 'Analyses', 'Planning', 'Reporting', 'Options', 'Tools', 'Diagram', and 'Window'.

Grafikai

CP realizuotas lankstus ir visapusiškas, sudėtingas grafiškas valdymas su daugybe galimų diagramų ir schemų tipų. Vizualiai pateiktą informaciją lengva analizuoti ir įtraukti į ataskaitas.

Ataskaitos

CP įvairiais būdais galima parengti informacijos ataskaitas. Tai gali būti tiek neprognozuota pelno ir nuostolio ataskaita elektroninės lentelės pavidalu, tiek mėnesio pabaigos ataskaita, paskelbta internete arba kompanijos intranete. Vizualiai pateiktose ataskaitose ir grafiškuose išryškunami nuokrypiai ir pažymėtos ypatingo dėmesio reikalaujančios sritys. CP atskaitų valdymas yra daug greitesnis negu elektroninės lentelės. Yra surkurta nemažai atskaitų šablonų, paprastai ir greitai panaudojamų. Ataskaitos bet kuriuo metu gali būti atnaujintos naujaisiais duomenimis.

Vadovo dėžutė („Boss box“)

„Boss box“ – tai specialiai vadovui sukurta funkcija, kurioje pateikiama visa reikalinga informacija apie kompanijos veiklą ir rezultatus.

Reikalavimai „Corporate Planner“ darbo stoties techninei ir sisteminei programinei įrangai

Optimali konfigūracija:

Pentium IV 1,6 GHz, 512 Mb operatyviosios atminties, 10 GB HDD, 17" spalvotas monitorius.

Reikalavimai spausdinimo renginiams:

visi su „Windows“ operacijų sistema veikiančios spausdintuvai.

Reikalavimai kompiuterių tinklui:

„Windows NT“, „Windows 2000/XP“, tinklo pralaidumas 10/100 mb/s.

UAB „Kauno vandens“
ekonomikos direktorius Juozas Bušmonas

KLAIPĖDOJE KURIAMA NAUJA VANDENS TIEKIMO TVARKA

Valstybės teisinės aplinkos pokyčiai sudarė prielaidas sukurti naują tvarką, aiškiau reglamentuojančią šalto vandens tiekėjo ir vartotojo santykius. Ypač neapibrėžtas anksčiau buvo vandens apskaitos prietaisų įrengimo ir eksploataavimo finansavimas. Šį neapibrėžtumą iš esmės pašalino Valstybinės kainų ir energetikos komisijos Šalto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kainų nustatymo metodikos pakeitimai, kuriais leidžiama šalto vandens apskaitos prietaisų įrengimo ir eksploataavimo sąnaudas įtraukti į šalto vandens kainą.

Atsižvelgdami į šias naujoves AB „Klaipėdos vanduo“ specialistai parengė naują „Daugiabučių namų patalpų savininkų ir nuomininkų sunaudoto vandens apskaitos ir atsiskaitymo už jį tvarkos“ projektą ir šių metų gegužės 10 d. pateikė jį svarstyti visuomenei. Iki šių metų liepos 15 d. jau gauti netgi 106 pasiūlymai. Įvertinus gautas daugiabučių namų bendrijų, butų ūkio administravimo bendrovių, Klaipėdos miesto savivaldybės specialistų, LR Aplinkos ministerijos specialistų, Klaipėdos miesto savivaldybės

tarybos, profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų trisšalės tarybos, AB „Klaipėdos energija“ specialistų pastabas ir pasiūlymus, naujoji tvarka bus teikiama tvirtinti Klaipėdos miesto tarybai ir, jei pritarus miesto politikai, ji taps praktiniu dokumentu, apibrėžiančiu vandens tiekėjo ir abonentų santykius.

Jūsų dėmesiui pateikiame esminius „Daugiabučių namų patalpų savininkų ir nuomininkų sunaudoto vandens apskaitos ir atsiskaitymo už jį tvarkos“ projekto akcentus.

Šalto ir karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimas

1997 12 31 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1507 „Dėl dujų, elektros ir šiluminės energijos, šalto bei karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo ir eksploataavimo“ numato, kad vandens apskaitos prietaisų įrengimas ir eksploataavimas yra paslaugos teikėjo prievolė. Tačiau šalto vandens tiekėjas, varžomas Kainų ir energetikos komisijos sprendimų,

negalėjo įtraukti skaitiklių įrengimo kaštų į šalto vandens kainą. Šiuo metu šalto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kainų nustatymo metodikoje numatyta galimybė įtraukti šalto vandens apskaitos prietaisų įrengimo ir eksploataavimo kaštus į šalto vandens kainą iš esmės pakeitė situaciją. Naujoji tvarka numato, kad šalto vandens skaitiklio įrengimą ir eksploataavimą organizuoja tiekėjas, o vartotojas atsiskaito sumokėdamas šalto vandens kainą.

AB „Klaipėdos vanduo“ jau nuo šių metų gegužės mėnesio pradėjo įrenginėti ir eksploatuoti šalto vandens apskaitos prietaisus daugiabučių namų butuose. Planuojama per trejus metus visiškai pakeisti ir įrengti šalto vandens apskaitos prietaisus Klaipėdoje ir Gargžduose.

Visai kitokia karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo ir eksploataavimo padėtis. Kadangi karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimas ir eksploataavimas yra karšto vandens tiekėjo prievolė, o esant dabartinei situacijai Klaipėdoje ir Gargžduose nėra karšto vandens tiekėjo, reikėjo ieškoti išeities, kas įrengs ir eks-

ploatuos karšto vandens apskaitos prietaisus. Numatyti keli variantai. Kai nėra karšto vandens tiekėjo, AB „Klaipėdos vanduo“ įrengia karšto vandens apskaitos prietaisus, jei vartotojas už tai sumoka. Esant karšto vandens tiekėjui, už šias įrengimo ir eksploatavimo paslaugas sumoka karšto vandens tiekėjas arba pats įrengia karšto vandens apskaitos prietaisus.

Taip pat tvarkoje numatytos įvairios situacijos, kurios gali kilti įrengiant bei keičiant vandens apskaitos prietaisus, kurių tiksliai neapibūrina šiuo metu galiojantys teisės aktai.

Vandens kiekis, suvartotas bendroms namo reikmėms

Dažniausiai įvadinio skaitiklio vandens rodmenys nesutampa su abonentų deklaruotu pagal jų butuose esančių apskaitos prietaisus vandens kiekiu. Tačiau naujos statybos namuose (pastatytose vadovaujantis STR 2.07.01:2003 normomis) skirtumo tarp įvadinio skaitiklio ir butams įrengtų apskaitos prietaisų praktiškai nėra, ir tai patvirtina tinkamą vandens apskaitą.

1995 m. vasario 21 d. LR Daugiabučių namų savininkų bendrijų įstatyme Nr. I-798 numatyta, kad vandentiekio stovai yra bendrojo naudojimo inžinerinė įranga. Visas įvadinio apskaitos prietaiso apskaitytas vandens kiekis yra suvartojamas name. Net jei jo neparodo butuose įrengti vandens skaitikliai, jis vis viena yra suvartojamas bendrojo naudojimo inžinerinėje įrangoje arba namo bendrasavininkų bendroms reikmėms. Todėl, remiantis Lietuvos Respublikos Civilinio kodekso 4.76 ir 4.82 straipsniais, kurie numato, kad „kiekvienas iš bendraturčių proporcingai savo daliai atsako tretiesiems asmenims pagal prievolės, susijusias su bendru daiktu (turtu), taip pat privalo apmokėti išlaidas jam išlaikyti ir išsaugoti, mokesčiams, rinkliavoms ir kitoms įmokoms“, tvarkoje įrašyta nuostata, kad bendroms namo reikmėms suvartotas vandens kiekis kartą per mėnesį padalijamas proporcingai gyvenamųjų ir negyvenamųjų patalpų plotui ir įrašomas į abonentų sąskaitą.

Siekdami didinti vartotojų suinteresuotumą mažesniu neapskaitomo vandens kiekiu, AB „Klaipėdos vanduo“ specialistai numato skatinančią priemonę: jeigu skirtumas tarp įvadinio skaitiklio rodmenų bei abonentų skaitiklių rodmenų sumos (įskaičiuojant ir mokančius pagal normatyvus, jeigu tokių name yra) neviršija 10 proc. patiekto į namą vandens kiekio, šiuos nuostolius padengia AB „Klaipėdos vanduo“. Kita

vertus, bent procentu viršijus šią leidžiamą normą, abonentams teks padengti visą skirtumą tarp į įvadą patiekto ir butuose deklaruoto vandens kiekio. Taip gyventojai yra skatinami nepriartėti prie leistinos nuostolių ribos, rūpintis per didelio namo viduje neapskaityto vandens kiekio mažinimu.

Vandens suvartojimo normos

Naujoje tvarkoje įtvirtinamos ir naujos vandens suvartojimo normos. Kai neliko gyventojų registracijos, sudėtinga nustatyti bute gyvenančius žmones. Kadangi vandens suvartojimo normos nustatomos pagal gyvenančių žmonių skaičių ir bute esančių patogumų lygį, atsirado galimybė piktnaudžiauti pateikiant neteisingus duomenis apie bute gyvenančių žmonių skaičių. 1996 11 22 LR Statybos ir urbanistikos ministerijos įsakymu Nr. 172 patvirtintų Vandentvarkos ūkio naudojimo taisyklių 9.16 punkte numatyta, kad „...ABONENTAS privalo kartą per ketvirtį pateikti TIEKĖJUI namo butų ir jų gyventojų skaičių, nurodydamas esamus butuose patogumus.“ Atsižvelgiant į šią teisės normą, naujoje tvarkoje yra numatyta, kad buto savininkas, kuris už vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo paslaugas atsiskaito pagal normatyvus, privalo kartą per pusmetį deklaruoti bute gyvenančių žmonių skaičių ir patogumų lygį. Priešingu atveju vandens suvartojimas bus skaičiuojamas atsižvelgiant į vandens suvartojimo normas pagal buto plotą. Taip pat tvarkoje yra numatyta ir atsakomybė už neteisingą ar melagingą bute gyvenančių žmonių skaičiaus deklaravimą.

Standartinės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sutartys

Pagal naujosios tvarkos projektą parengti ir tipinių sutarčių tarp AB „Klaipėdos vanduo“ ir vartotojų projektai. Siūloma tvarka susisteminta ir daugelį normų, kurios pagal vidinius vandens tiekimo įmonės dokumentus buvo taikomos praktiškai. Šalto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo standartinės sutarties sąlygos yra privalomos abiem šalims, tačiau šalto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sutartyje gali būti nustatomos ir abiem pusėms priimtinos bei teisės aktų nuostatoms neprieštaraujančios individualiai šalių aptartos sąlygos. Tvarkoje numatyta, kad šalto vandens tiekėjas kviečia kiekvieną daugiabučio namo butų ir kitų patalpų

savininką ar nuomininką pasirašyti šalto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sutartį. Standartinės sutartys taip pat bus paskelbtos viešai ir bus privalomos visiems, *de facto* besinaudojantiems šalto vandens tiekėjo paslaugomis, nesvarbu, yra sudaryta rašytinė sutartis ar ne, t. y. faktinis naudojimas vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslauga reiškia šalto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sutarties pasirašymą. Jei vandens vartotojas nori sudaryti rašytinę vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sutartį, tuo atveju jis turi kreiptis į AB „Klaipėdos vanduo“ Klientų aptarnavimo skyriaus specialistus.

Atsižvelgiame į pastabas

Klaipėdos miesto tarybos patvirtinta naujoji „Daugiabučių namų patalpų savininkų ir nuomininkų sunaudoto vandens apskaitos ir atsiškaiymo už jų tvarką“ iš esmės išspręs daugelį neišaiškų klausimų tarp šalto vandens tiekėjo ir vartotojų Klaipėdos ir Gargždų miestuose.

Šiuo metu, atsižvelgiant į išsakytas vertingas pastabas ir pageidavimus, rengiamas galutinis Tvarkos projektas. Visi pasiūlymai dėl Tvarkos su komentarais ir galutiniu Tvarkos projektu bus pateikti visoms suinteresuotoms organizacijoms. AB „Klaipėdos vanduo“ į diskusiją dėl šios Tvarkos sąmoningai stengėsi įtraukti kuo daugiau suinteresuotų organizacijų. Primygtinai buvo prašoma visus pasiūlymus ir pastabas pateikti raštu, kad būtų išvengta galimų spekuliacijų svarstant Tvarkos projektą miesto taryboje. Į visus racionalius pasiūlymus, kurie neprieštarauja galiojantiems norminiams aktams, buvo atsižvelgta. Apie Tvarkos projekto eigą nuolat informuojama Klaipėdos miesto bendruomenė. Nuo gegužės mėn. iki šiol Klaipėdos miesto dienraščiuose jau paskelbti trys su šia tvarka susiję straipsniai. AB „Klaipėdos vanduo“ specialistai sulaukė daug gyventojų skambučių. Vieni Tvarką peikė, kiti gyrė, tačiau visuose gyventojų komentaruose vyravo viena mintis – laikas keisti šiuo metu galiojančią vandens tiekimo ir apskaitos tvarką, ją tobulinti, labiau apibrėžti.

Šios tvarkos projektas yra paskelbtas AB „Klaipėdos vanduo“ internetiniame puslapyje www.vanduo.lt.

AB „Klaipėdos vanduo“
Pardavimų departamento direktorius
Dangeras Aleksandrovas

AB „KLAIPĖDOS VANDUO“ MIESTO VAIKAMS DOVANOJO ŽAIDIMO AIKŠTELES

Rugsėjo penktą dieną „Klaipėdos vanduo“ iškilmingai atidarė uostamiesčio vaikams dovanotas žaidimo aikšteles.

Savo lėšomis bendrovė įrengė ir miestui dovanavo šešias aikšteles Budelkiemio, Kuncų, Smiltėlės, Lūžų, I. Simonaitytės ir Šiaulių gatvėse. Aikštelių atidaryme dalyvavęs Klaipėdos meras Rimantas Taraškevičius pareiškė viltį, kad ši tradicija bus tęsiama.

Žaidimų aikšteles mieste bendrovė pradėjo įrenginėti nuo praėjusiųjų metų – pernai buvo įrengtos penkios. Šiemet paskelbtame aikštelių konkurse (aikštelių pageidaujantiems daugiabučių gyvenamųjų

namų bendrijos turėjo įsipareigoti jas deramai eksploatuoti) dalyvavo daugiausia pietinėje miesto dalyje įsikūrusios bendrijos. Šešių aikštelių įrengimas bendrovei kainavo 7 500 litų.

AB „Klaipėdos vanduo“ Generalinis direktorius Leonas Makūnas mano, kad aikštelės yra tinkamose vietose ir tikisi, kad jos bus deramai prižiūrimos ir saugomos.

Aikšteles dar iki oficialaus jų atidarymo išbandė vaikai. Aštuonerių metų Roberta džaugėsi, kad dabar turės, kur suptis – iki šiol daugiabučio kieme stovėjo tik dar tarybinius laikus menantys sūpynių stulpai.

ALYTAUS VARTOTOJAMS – NAUJOS ŠALTO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO PASLAUGŲ KAINOS

Kainų perskaičiavimas – neišvengiamas žingsnis

Nuo rugpjūčio 1 d. Alytaus miesto vartotojams įsigaliojo naujos UAB „Dzūkijos vandenys“ teikiamų šalto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos. Kaip teigė UAB „Dzūkijos vandenys“ direktorius Rolandas Žakas, būtinybę perskaičiuoti teikiamų paslaugų kainas lėmė kelios priežastys. Visų pirma didelis prarandamo šalto vandens kiekis daugiabučiuose namuose (butuose) dėl netinkamai įrengtų ir eksploatuojamų apskaitos prietaisų, pagrindinės įmonės veiklos (pardavimo paslaugų) masto sumažėjimas, pasirengimas planuojamoms Europos Sąjungos (ES) investicijoms į Alytaus miesto vandentvarkos ūkį, taip pat padidėjusios energijos ir kuro kainos. Be to, bendrovė privalo vykdyti Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nutarimą, kuriame patvirtinta nauja šalto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kainų metodika, bei užtikrinti Valstybinės metrologijos inspekcijos reikalavimus dėl šalto vandens apskaitos prietaisų tinkamumo.

„Kainos perskaičiuotos ne todėl, kad ben-

drėvė panoro geriau gyventi. Pirmiausia įmonei reikia susirinkti pinigų iš ten, kur juos prarandame (daugiabučiuose namuose). Miesto pramonės įmonės dar nebaigusios savo gamybos pertvarkos, o tai daro didelę įtaką teikiamų vandentvarkos paslaugų stabilumui, ūkio plėtrai su reikiamomis pajamomis ir išlaidomis palaikyti. Vandentvarkos ūkio neįmanoma staiga pritaikyti prie besikeičiančios padėties miesto pramonėje. Iš gaunamų pajamų plėtoti ir atnaujinti vandentvarkos ūkį pagal ES reikalavimus labai sunku“, – aiškino R. Žakas.

„Kainos perskaičiuotos ne todėl, kad ben-

drėvė panoro geriau gyventi. Pirmiausia įmonei reikia susirinkti pinigų iš ten, kur juos prarandame (daugiabučiuose namuose). Miesto pramonės įmonės dar nebaigusios savo gamybos pertvarkos, o tai daro didelę įtaką teikiamų vandentvarkos paslaugų stabilumui, ūkio plėtrai su reikiamomis pajamomis ir išlaidomis palaikyti. Vandentvarkos ūkio neįmanoma staiga pritaikyti prie besikeičiančios padėties miesto pramonėje. Iš gaunamų pajamų plėtoti ir atnaujinti vandentvarkos ūkį pagal ES reikalavimus labai sunku“, – aiškino R. Žakas.

„Kainos perskaičiuotos ne todėl, kad ben-

drėvė panoro geriau gyventi. Pirmiausia įmonei reikia susirinkti pinigų iš ten, kur juos prarandame (daugiabučiuose namuose). Miesto pramonės įmonės dar nebaigusios savo gamybos pertvarkos, o tai daro didelę įtaką teikiamų vandentvarkos paslaugų stabilumui, ūkio plėtrai su reikiamomis pajamomis ir išlaidomis palaikyti. Vandentvarkos ūkio neįmanoma staiga pritaikyti prie besikeičiančios padėties miesto pramonėje. Iš gaunamų pajamų plėtoti ir atnaujinti vandentvarkos ūkį pagal ES reikalavimus labai sunku“, – aiškino R. Žakas.

Pardavimo kaina turėtų atsirasti ir kituose respublikos miestuose

„Projekto bendram finansavimui reikalingos miesto savivaldybės lėšos, kurias numatoma gauti iš vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kainos dalies, yra skirtos bendrovės investicinei veiklai. Minėto projekto pirmasis etapas gali būti pradėtas jau kitąmet, tad būtina užtikrinti nenuostolingą bendrovės ūkinę ir finansinę veiklą“, – mano R. Žakas.

„Kainos perskaičiuotos ne todėl, kad ben-

Pasenę skaitikliai neužtikrina teisingos apskaitos

Remiantis 1997-ųjų Vyriausybės nutarimu Nr. 1507, gyventojai už šalto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas iki šiol atsiskaito pagal butuose įrengtus skaitiklius. „Šis nutarimas ir jokie kiti teisės aktai neišsprendė įsisenėjusios problemos, kas ir kokiomis lėšomis turi vykdyti butuose įrengtų šalto vandens skaitiklių priežiūrą ir eksploataciją. Beveik visi prieš aštuonerius metus butuose įrengti šalto vandens skaitikliai iki šiol nekeisti. Jie ne itin jautrūs, neatsparūs magnetiniam laukui ir kitiems povei-

„Kainos perskaičiuotos ne todėl, kad ben-

drėvė panoro geriau gyventi. Pirmiausia įmonei reikia susirinkti pinigų iš ten, kur juos prarandame (daugiabučiuose namuose). Miesto pramonės įmonės dar nebaigusios savo gamybos pertvarkos, o tai daro didelę įtaką teikiamų vandentvarkos paslaugų stabilumui, ūkio plėtrai su reikiamomis pajamomis ir išlaidomis palaikyti. Vandentvarkos ūkio neįmanoma staiga pritaikyti prie besikeičiančios padėties miesto pramonėje. Iš gaunamų pajamų plėtoti ir atnaujinti vandentvarkos ūkį pagal ES reikalavimus labai sunku“, – aiškino R. Žakas.

Smarkiai sumažėjo pramonės įmonių paslaugų apimtis

„Kainos perskaičiuotos ne todėl, kad ben-

drėvė panoro geriau gyventi. Pirmiausia įmonei reikia susirinkti pinigų iš ten, kur juos prarandame (daugiabučiuose namuose). Miesto pramonės įmonės dar nebaigusios savo gamybos pertvarkos, o tai daro didelę įtaką teikiamų vandentvarkos paslaugų stabilumui, ūkio plėtrai su reikiamomis pajamomis ir išlaidomis palaikyti. Vandentvarkos ūkio neįmanoma staiga pritaikyti prie besikeičiančios padėties miesto pramonėje. Iš gaunamų pajamų plėtoti ir atnaujinti vandentvarkos ūkį pagal ES reikalavimus labai sunku“, – aiškino R. Žakas.

„Kainos perskaičiuotos ne todėl, kad ben-

„Kainos perskaičiuotos ne todėl, kad ben-

KEE KLAMP - UNIVERSALIOS STRUKTŪRINĖS JUNGTYS

Vamzdžiai - efektyvūs konstrukcijų struktūriniai komponentai. Jie sujungia tvirtumą su lengvumu ir neturi atsikišusių kampų. Tai nebrangi medžiaga, kuri gali būti įvairių dydžių, storių ir yra plačiai naudojama. Bandant sujungti vamzdžius į struktūras dažnai kyla problemų. Vamzdžiai su sriegiais turi būti tiekiami ypatingai tikslių ilgių ir todėl jie yra nepatogūs naudoti tuomet, kai matmenis sunku tiksliai nustatyti. Vamzdžių suvirinimas reikalauja daug pastangų bei kvalifikuotų darbuotojų. Kitas problemos sprendimo būdas – naudoti kompanijos Kee Klamp struktūrinės jungtis.

„Kee Klamp®“ - naujas prekinis ženklas Lietuvos rinkoje, tačiau pasaulyje tai gerai žinoma bei aukštai vertinama kompanija, turinti net 65 metų ir 100 milijono jungčių gaminių patirtį, o produkciją platinanti 30 pasaulio šalių. Įmonės atstovai Lietuvoje - UAB „Bipa“ - siūlo dvi struktūrinių jungčių sistemas - „Kee Klamp®“ ir „Kee Lite®“.

„Kee Klamp®“ cinkuoto plieno jungčių sistema

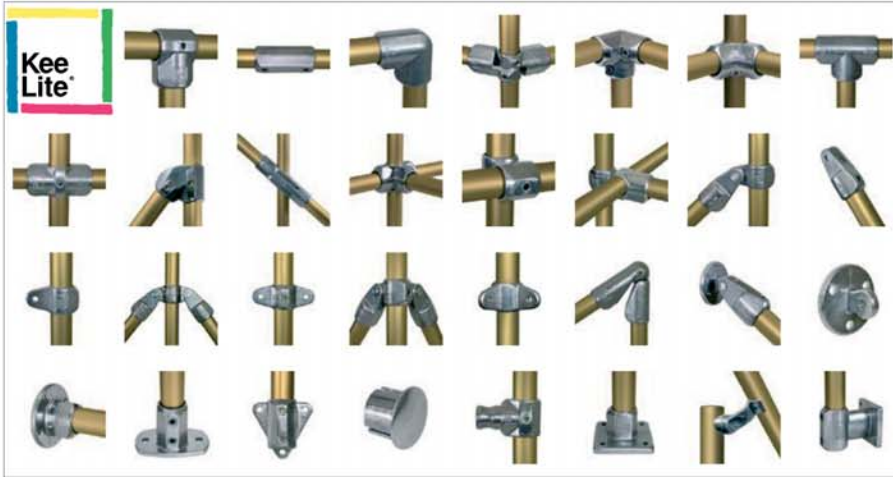
„Kee Klamp®“ – aukštos kokybės karštai cinkuoto plieno jungčių sistema, pritaikyta aštuonių standartinių 13,5 – 60,3 mm išorinio skersmens vamzdžių dydžiams. Gaminių asortimentas - daugiau nei 80 įvairių rūšių jungčių tipų. Naudojant šias jungtis galima greitai be suvirinimo montuoti konstrukcijas tokias kaip: atitvarai, turėklai, tvorelės. Cinkuoto plieno jungčių ir vamzdžių sistema yra plačiai naudojama nuotekų valymo įmonėse, nugeležinimo stotyse, vandenvietėse atitvarams bei turėklams įrengti. Ši sistema yra naudojama tiek vidaus patalpose, tiek lauke esant agresyviai ir itin agresyviai aplinkai, kuomet metalo konstrukcijas veikia aukšta drėgmės koncentracija ir cheminės medžiagos.

„Kee Lite®“ - aliuminio, silicio bei magnio lydinio jungčių sistema

„Kee Lite®“ - pagaminta iš aukštos kokybės aliuminio, silicio bei magnio lydinio. Tai tvirtos, lengvos ir ypatingai atmosferos poveikiui atsparios jungtis, pritaikytos keturiems standartiniams 33,7 – 60,3 mm išorinio skersmens vamzdžių dydžiams.

Visos „Kee Klamp®“ ir „Kee Lite®“ sistemų jungtis yra patvirtintos nepriklausomo Europos testavimo lyderio – TÜV ir pripažintos atitinkančiomis ar net viršijančiomis Europos Sąjungos statybos normų keliamus reikalavimus.

Paprastas šešiakampis raktas - vienintelis įrankis, būtinas norint sukurti stiprią ir patikimą jungtį, galinčią atlaikyti 900 kg – „Kee Klamp®“, o „Kee Lite®“ - 750 kg ašinę apkrovą (vertės apskaičiuotos su saugumo faktoriumi 2:1).

Be standartinio apdirbimo, sistemų elementai bei vamzdžiai gali būti padengiami bet kokios RAL spalvos poliesterio danga, leidžiančia struktūroms gerai įsilieti ar, esant pageidavimui, išsiskirti iš aplinkos dizaino.

Atėnų nuotekų valymo įrenginiai

2003 metais „Kee Klamp®“ atliko darbus Atėnų nuotekų valymo įrenginiuose. Statybos darbai apėmė aeracijos bloką, stačiakampių pirminių sėdintuvų ir dumblo saugojimo aikštelių atitvėrimo konstrukcijų projektavimą bei montavimą. Saugumui valymo įrenginiuose užtikrinti buvo sumontuoti daugiau nei 22.000 metrų turėklų bei atitvarų, naudojant „Kee Klamp®“ vamzdžių jungtis.

Projekte buvo numatyta didelis atitvarų ir turėklų posūkių skaičius. Turėdama platų jungčių pasirinkimą „Kee Klamp®“ suprojektavo cinkuoto plieno vamzdžių ir jungčių sistemas. Kiekviena „Kee Klamp®“ jungtis standžiai ir saugiai sujungia vamzdžius. Jungčių įvairiapusiškumas užtikrina kokybišką ir greitą turėklų ir atitvarų montavimą, bei jų kainos ekonomiškumą.

CENTRINĖ BŪSTINĖ
BIPA UAB
H. ir O. Minkovskių g. 87
LT-46222, Kaunas
Tel.: +370 37 390387
Fax.: +370 37 298667
www.bipa.lt
info@bipa.lt

BIPA

Konsultuojame
Projektuojame
Montuojame

VILNIAUS FILIALAS
BIPA UAB
Savanorių pr. 187
LT-02300, Vilnius
Tel.: +370 5 2321802
Fax.: +370 5 2321805
www.bipa.lt
info@bipa.lt

KAIP TVARKYSIME LIKUTINĮ NUOTEKŲ DUMBLĄ?

Jokia nuotekų valykla neveikia be likutinio dumblo susidarymo (dumblo pavidalu išskiriami nuotekų teršalai). Net jei dumblas sudeginamas, vis tiek lieka pelenų, kurių reikia atsikratyti. Biologiškai valant komunalines nuotekas susidaro apie 50 g sausos apdoroto (anaerobiškai pūdyto ar aerobiškai stabilizuoto) dumblo medžiagos kiekvienam gyventojui ekvivalentui per parą. Kai organinės dumblo medžiagos neapdorojamos, dumblo susidaro apie 80 g (sausos medžiagos)/GE-d.

Duomenų apie suminius Lietuvos nuotekų valyklose susidarančio dumblo kiekius teikia valstybinė statistika periodiniame leidinyje „Gamtiniai išteklių ir aplinkos apsauga“, tačiau gretinant pamečiui nurodomus kiekius darosi nebeaiški pateiktų skaičių prasmė (nurodoma, kad 2001 m. nuotekų valyklose susidarė 240 tūkst. tonų dumblo, o 2003 m. jo teliko 146 tūkst. tonų, nors nuotekų buvo valyta šiek tiek daugiau) ir, nesant komentarų, jie yra netinkami naudoti. Skaičiuojant pagal nuotakyno naudotojų skaičių ir žinant, kad organinės dumblo medžiagos beveik neapdorojamos, peršasi išvada, kad Lietuvos nuotekų valyklos per metus „pagamina“ apie 61 tūkst. tonų dumblo (sausos medžiagos). Kai kurių vandens tiekėjų duomenimis, išvalius 1000 m³ nuotekų susidaro 2,24 t nusausinto (iki 80 % drėgnumo, nepūdyto) dumblo. Remiantis šiuo rodikliu, mūsų nuotekų valyklose 2003 m. turėjo susidaryti apie 320 tūkst. t sausinto dumblo, arba 64 tūkst. t sausos dumblo medžiagos. Abiejų vertinimų rezultatai panašūs, taigi galima teigti, kad per metus mūsų šalyje susidaro ne mažiau kaip 60 tūkst. t nuotekų dumblo (sausos medžiagos).

Didesnėse šalyse likutinio dumblo kiekiai išties įspūdingi. Štai Vokietijoje per metus susidaro apie 3 milijonai tonų (sausos medžiagos) nuotekų dumblo. Manoma, kad visose Europos Sąjungos nuotekų valyklose 2005 m. susidarys ne mažiau kaip 15 milijonų tonų (sausos medžiagos) dumblo. Dėl gyventojų prieaugio, nuotakynų plėtros, nuotekų valymo intensyvėjimo dumblo nuolat daugėja, nepaisant diegiamų dumblo kiekį mažinančių apdorojimo technologijų – sparciojo pūdyto, terminės hidrolizės, apdorojimo ultragarsu.

Nuotekų valyklų dumblo aikštelės tėra laikina dumblo laikymo vieta, nes jos gali sutalpinti vos 10–15 % metinės dumblo produkcijos. Tad galutinis dumblo atsikratymas yra rimta problema, ypač atsižvelgiant į jo fizines, chemines ir bakteriologines savybes. Kadangi dumblas turi vertingų agronominių savybių, buvo manoma, kad geriausia jį naudoti žemės ūkyje. Štai prieš dešimtmetį daugiau kaip 60 % nuotekų dumblo Vokietijoje ir Prancūzijoje buvo naudojama laukams tręšti. Šiam būdui pritarė ir Europos Bendrijų Taryba, 1986 m. birželio 12 d. priėmusi direktyvą „Dėl aplinkos, ypač dirvožemio, apsaugos naudojant žemės ūkyje nuotekų dumblą“ (86/278/EEB). Skatindama tinkamą nuotekų dumblo naudojimą Taryba kartu nurodė, kad turi būti imamasi priemonių

užtikrinti, kad žmonės, gyvūnai, augalai ir aplinka būtų visiškai apsaugoti nuo kenksmingo nekontroliuojamai naudojamo dumblo poveikio.

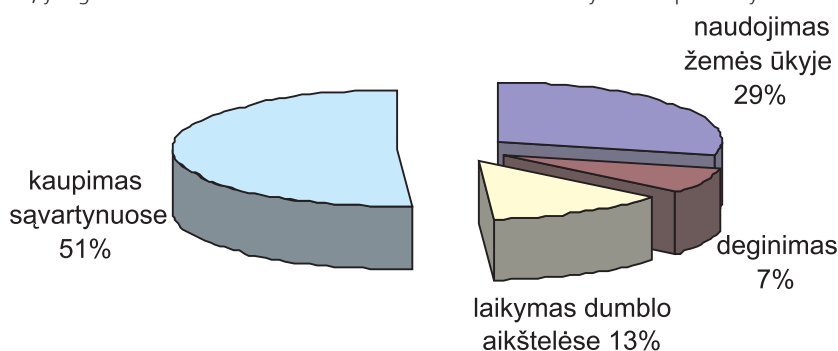
Žemės ūkyje naudojamo dumblo mikrobiologinė ir cheminė kokybė turi būti aukšta. Pagrindinis dėmesys 86/278/EEB direktyvoje skiriamas sunkiųjų metalų – kadmio, vario, nikelio, švino, cinko, gyvsidabrio ir chromo – koncentracijoms dumble ir kaupimuisi dumblo tręšiamame grunte. Nustatytomis ribinėmis vertėmis siekiama, kad nuotekų dumblo panaudojimas neturėtų ilgalaikio neigiamo poveikio priimančiam gruntui, ypač jo organinei sandarai ir biologinei įvairovei.

Procesai, reikalingi žemei naudojamo dumblo mikrobiologiniam saugumui garantuoti, yra gerai žinomi. Geriausias būdas che-

muo. Nepaisant to, dumblo kaupimas specializuotuose sąvartynuose tam tikru mastu vis dar naudojamas tiek Europoje, tiek ir JAV.

Nustačiusi ilgalaikę „švaraus oro“ ir „švaraus vandens“ strategiją, Europos Sąjunga nusprendė, kad reikia saugoti bei rūpestingai tvarkyti ir trečiąją aplinkos terpę – žemę. Natūralios aplinkos tvarumas priklauso nuo grunto kokybės lygiai taip pat, kaip nuo oro ir vandens švarumo. Atsižvelgdama į tai ES rengia žemės apsaugos strategiją, kurioje kreipiamas dėmesys į aštuonias žemei kylančias grėsmes, tarp kurių ir dumblo kaupimasis.

Naujosios ES žemės strategijos bruožas – nei dumblo, nei biologiškai skaidomų komunalinių atliekų šalinimas negali būti sprendžiamas atskirai. Todėl 2004 m. pradžioje buvo sustabdyta Europos Tarybos direkty-

1 pav. XX a. pab. Vokietijos nuotekų valyklose susidariusio likutinio dumblo atsikratymo būdų skirstinys

minei kokybei užtikrinti yra vengimas suleisti į viešąjį nuotakyną žalingų chemikalų, pvz., sunkiųjų metalų, todėl pramonė turi būti griežtai prižiūrima. Pagrindinės kliūtys dumblo naudoti žemės ūkyje yra: viešoji nuomonė, prasta atliekų kokybė (užterštumas) ir nuotolis iki tinkamų žemių.

Kai dumblas chemiškai yra labai užterštas, atsikratyti juo galima arba sudeginus, arba patalpinus sąvartyne. Sugriežtėjus reikalavimams dumblo kokybei, sumažėjo žemės ūkyje naudojamo dumblo dalis, o deginimui reikia labai daug investicijų. Be to, išrūkos į atmosferą turi būti kruopščiai valomos, o nuolatiniam deginimo krosnių eksploatavimui ir priežiūrai reikia didelio techninio įgudimo.

Užteršto dumblo kaupimas sąvartynuose gali būti pigus, tačiau išsivysčiusiose šalyse dabar laikomas netinkamu aplinkai. Be to, dėl tam tikrų šalinamo dumblo fizikinių savybių šis atsikratymo būdas nėra patogus. Centrifugomis, vakuuminiais ar juostiniais košiamaisiais presais sausintas dumblas nėra toks tvirtas, kad juo būtų galima važinėti, o tai būtina tvarkant kitas sąvartynuose kaupiamas atliekas (aukštus kaupus galima sukrauti tik iš kameriniais presais sausinto dumblo), todėl neįmanoma jo kaupti kartu su buitinėmis atliekomis. Sluoksniavimas su komunalinėmis atliekomis taip pat nepageidautinas, nes dumblo sluoksniai sutrikdo dujų tėkmę ir slopina kitų atliekų biologinį skai-

vos „Dėl aplinkos, ypač dirvožemio, apsaugos naudojant žemės ūkyje nuotekų dumblą“ (86/278/EEC) peržiūra, taip pat biologiškai skaidomų atliekų direktyvos peržiūra ir pradėta rengti bendra žemės naudojimo tiems reikalams strategija. Ji apims ir visų kitų organinių atliekų, taip pat mėšlo ir sruatų, naudojimą žemei nepažeidžiant natūralios dirvos.

Nepanašu, kad šis pakitęs požiūris paveiktų dumblo tvarkymą išvystytose šalyse, nes galutiniam atsikratymui galima taikyti tik naudojimą žemei, kai įmanoma, arba deginimą, kai panaudojimas neįmanomas. Reikalavimai cheminei ir mikrobiologinei dumblo kokybei per daugelį metų taip sugriežtėjo, kad dumblo kokybė jau nekelia kblumų. Pagrindinė naudojimo žemei, ypač žemdirbystei, kliūtis yra visuomenės nuomonė. Protestuotojai, remiami žiniasklaidos, parodė, kad užslėptas visuomenės nepasitenkinimas dumblo skleidimu žemės ūkiu laukuose gali visai sustabdyti naudojimo žemei projektus. Dumblo tvarkytojai puikiai žino, kad geriausias būdas „padėti“ tiems aktyvistams yra nekreipti dėmesio į aplinkybę, kad didžiausią visuomenės baimę kelia kvapas. Tuo tarpu ES standartų reikalavimai daugiau nukreipti į patogeninių mikroorganizmų šalinimą negu bekvapio gaminio užtikrinimą, nors kruopšti pūdyto, stabilizavimo ar šiluminio apdorojimo procesų priežiūra gali užtikrinti visišką biologiškai skaidomų medžiagų suardymą.

mą. Dar keliamas galimo pavojaus sveikatai dėl naujų patogeninių mikrobu klausimas ir rūpinamasi dumblo biogeninių elementų tvarkymu. Tačiau į visus šiuos dalykus kreipiamas dėmesys ir nėra pagrindo teigti, kad jie ilgam suvaržys dumblo naudojimą žemės ūkiui bei žemių rekultivavimui. JAV šiuo būdu atsikratoma daugiau kaip 50 % dumblo; likusi dalis patenka į sąvartynus arba deginama.

Žemės ūkyje naudojamą dumblą amerikiečiai kruopščiai apdoroja paprastai derindami pūdymą, stabilizavimą šarmais ir terminį džiovinimą. Apdorojimas turi sunaikinti patogenines bakterijas ir iki minimumo sumažinti kvapų atsiradimo galimybę. Vienas iš nuodugnesnio anaerobinio skaidymo variantų yra termofilinis pūdymas. Dėl didesnių statybos ir eksploataavimo kaštų jis mažiau paplitęs, bet taip supūdytas dumblos tinka naudoti žemės ūkyje be jokio papildomo apdorojimo. Vis dėlto dažniau dumblas pūdomas mezofiliškai ir vėliau termiškai džiovinamas. Didžiausias tokio džiovinimo stabdys – didėjančios gamtinių dujų kainos, todėl džiovinimui vis dažniau pritaikomos puvimo dujos.

dingą antrinį maistinių medžiagų panaudojimą, dirvožemio organinės medžiagos atstatymą, ribotų fosforo išteklių naudojimą uždarame cikle.

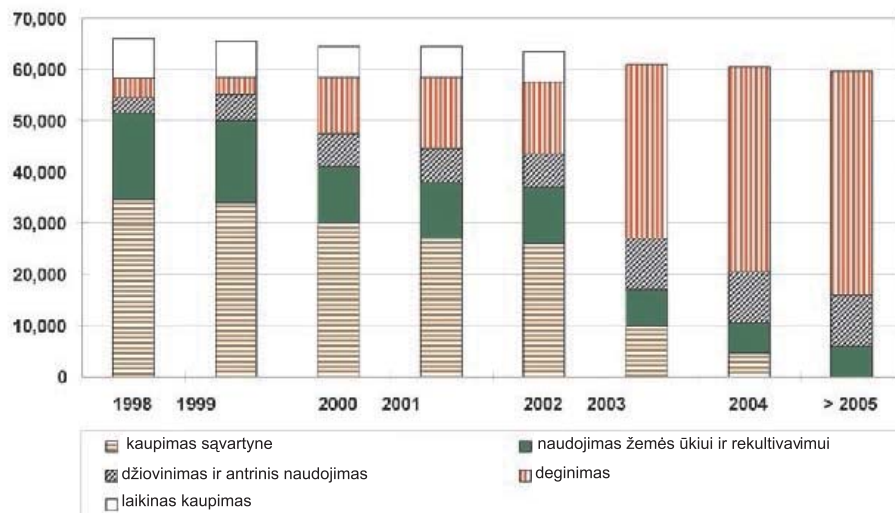
Pagal dabar taikomą tręšimo įstatymą, tręšimui naudojami atliekų gaminiai turi atitikti tokius pačius reikalavimus ir vertinimo kriterijus kaip ir mėšlas bei pūdinys. Nepaisant to, kad dar nežinia, kiek teršalų pakliuva į dirvožemį, kultūras ir kaip jie juda mitybinėje grandinėje, įvairios maisto pramonės šakos eina mažiausio pasipriešinimo keliu, palaipsniui išstumdamos bet kokį dumblo naudojimą savo žaliavai ruošti.

Dabar ES Aplinkos komitetas peržiūri 19 metų senumo nuotekų dumblo direktyvą (86/278/EEC). Kiek leidžia maisto saugumo garantavimas, Europos Komisija ketina skatinti Europoje dumblo naudojimą žemės ūkyje. Tačiau kai kurių valstybių, pvz., Vokietijos FR, vyriausybės visai atmeta tokio naudojimo galimybę. Kadangi Europos įstatymai turi pirmenybę prieš nacionalinius, buvo svarstomas kompromisas – taršos apribojimų griežtinimas. Pagal sugriežtintus reikalavimus žemdirbystei tiks mažiau kaip 10% dabartinio Vokietijos komunalinių nuote-

tekų dumblo buvo panaudojama žemdirbystei. Plečiantis metalurgijos pramonei Rūro baseine ir griežtėjant likutiniam nuotekų dumbliui keliamiems reikalavimams, nuotekų valyklose gausėjo dumblo, nebetinkančio žemdirbystės reikalams. Teko įrenginėti specializuotus dumblo sąvartynus ir juose kaupti likutinį dumblą, kol nebus rasta kitokio jo panaudojimo ar atsikratymo būdo. 1997 m. į tokius sąvartynus buvo nugabenta net 53 % dumblo produkcijos (2 pav.). Atsižvelgdama į susidariusią teisinę padėtį, lemiančią nuotekų dumblo atsikratymo strategiją, bendrovė nuo 2000-ųjų palaipsniui atsisakė dumblo kaupimo, atitinkamai padidindama sudeginamo dumblo kiekį, nes tik tokiu metodu gaunama produkcija atitinka atliekų sąvartynų direktyvos 1999/31/EB reikalavimus. Dabar deginama (specializuotose katilinėse) 73 % susidarancio dumblo, 10 % panaudojama žemės ūkiui ir žemių rekultivavimui, likę 17 % džiovinama (iki 95 % sausos medžiagos) ir įvairiai panaudojama.

Šalyse, kur nuotekų šalinimo infrastruktūra dar tik kuriama, pagrindinis nuotekų valyklų projektavimo rūpestis turi būti dumblo galutinio atsikratymo numatymas.

t (s. m.) per metus

2 pav.

Jokioje šalyje negalima pritarti ilgalaikiam dumblo kaupimui sąvartynuose. Tas pat pasakytina ir apie biologiškai skaidomas komunalines atliekas. ES teisės aktų rūpestis yra kiek galima mažinti sąvartynus, o biologiškai skaidomas atliekas (atitinkamai apdorojus) naudoti žemei.

Vakarų Europoje didžiausia nuotekų dumblo dalis tradiciškai buvo naudojama žemės ūkyje. Pagrindinis medžiagų utilizavimo tikslas, prasmingai pritaikant dumblą žemdirbystės laukuose, kartu teikia abipusę naudą tiek nuotekų valykloms, tiek ir žemdirbiams. Ekonominis aspektas prisideda prie šio paplitusio atsikratymo būdo gyvavimo, nepaisant nuolatinių ginčų dėl teršalų grąžinimo į aplinką. Pastaraisiais metais laukų tręšimas vėl tapo įnirtingų ginčų objektu daugelyje Europos Sąjungos valstybių. Šis dumblo atsikratymo būdas yra įvairių interesų sankirtoje. Dirvožemio apsaugai svarbiausia, ar dumblas naudingas, ar žalingas dirvai. Čia reikia gerai pasverti galimą žalingą organinių bei neorganinių teršalų poveikį ir nau-

kų dumblo. Tai reiškia, kad dumblo atsikratymas naudojant laukams tręšti yra neperspektyvus. Kitas galimas atsikratymo būdas yra atliekų kaupimas sąvartynuose. Tačiau Vokietijoje nuo 2005 m. birželio 1 d. nebegalima vežti į sąvartynus atliekų, kuriose yra daugiau kaip 5 % organinės medžiagos, taigi ir nuotekų dumblo.

Realiai lieka du atsikratymo būdai – antrinis panaudojimas ir sudeginimas. Mažai kenksmingų priemonių turintį dumblą galima deginti elektrinių katilinėse arba cemento gamyklose, kiek pakeitus jų degimo produktų valymo įrenginius. Labiau užterštas dumblas turėtų būti deginamas specializuotose atliekų deginimo katilinėse, aprūpintose labai užterštų dūmų valymo įrenginiais.

Kokį poveikį įstatyminių nuostatų keitimas turėjo dumblo atsikratymo būdams, gerai matyti iš vandentvarkos bendrovės Ruhrverband, apimančios 83 nuotekų valyklas ir veikiančios jau beveik šimtą metų, praktikos. Iki devintojo praėjusio amžiaus dešimtmečio dauguma nuo-

Lietuvoje panaudojama tik 2,5 % susidarancio nuotekų dumblo; apie 2/3 jo gabenama į specialius sąvartynus arba atskirus komunalinių sąvartynų plotus, likęs kiekis laikomas valyklų dumblo aikštelėse. Tokį mažą dumblo panaudojimą daugiausia lėmė LAND 20-2001 nustatyti labai griežti reikalavimai tręšimui naudojamam dumblo savybėms. Šiuo normatyviniu dokumentu nustatytos didžiausios leistinos sunkiųjų metalų koncentracijos yra perpus mažesnės negu Europos Tarybos direktyvoje (86/278/EEB). Be to, dirbami laukai gali būti tręšiami dumblo neviršijant nustatytų normų ir ne dažniau kaip kas 3 metai. Todėl valyklų apylinkėse greitai nebelieka tręštinų žemių; antai Vilniaus nuotekų valykla vežioja dumblą net 45 km atstumu.

Tačiau įprasto Lietuvoje dumblo kaupimo sąvartynuose teks atsisakyti. Kadangi, siekiant riboti visuotinį atšilimą, be kita ko, imamas priemonių, mažinančių metano dujų susidarymą sąvartynuose, ES Taryba priėmė direktyvą „Dėl atliekų sąvartynų“ (1999/31/EB), kuria įpareigojo valstybes nares mažinti sąvartynuose biologiškai skaidomų atliekų kiekį. Iki 2009-ųjų tokių atliekų turi sumažėti perpus, iki 2016-ųjų jų sąvartyne turės būti ne daugiau kaip 35 %. Turint galvoje, kad į sąvartynus patenka buitinės organinės atliekos, darosi aišku, kad apie dumblo kaupimą būsimuose regioniniuose sąvartynuose negali būti nei kalbos.

Baseininių Lietuvos vandentvarkos sistemų pagerinimo projektuose siūloma nedidelių – iki 25 000 GE – valyklų dumblą versti žeme (panaudojama miškininkystėje, melioracijoje ar apželdinimui) nendrių rezervuaruose. Didesnių valyklų dumblas turėtų būti kompostuojamas (naudojant kompostą tik ekstensyviai žemės ūkiui) arba deginamas kartu su kitomis kietosiomis atliekomis.

Taigi turėtume ruošti esminėms nuotekų dumblo tvarkymo permainoms.

Pagal IWA publikacijas parengė
Vilius Šulga

UAB „VILNIAUS VANDENYS“ TĘSIA SENOJO VANDENTIEKIO TRADICIJAS

Vilniaus vandentiekis skaičiuoja 504-us metus. Per tą laiką daug kas keitėsi – naudojamos technologijos, priemonės ir įranga, tačiau tikslas išliko tas pats: tiekti labai geros kokybės vandenį vartotojams, surinkti bei išvalyti nuotekas neturiant aplinkos ir užtikrinti nepriekaištingą paslaugų kokybę. Vilniaus vandentiekį eksploatuoja ir senąsias tradicijas tęsia UAB „Vilniaus vandenys“, vartotojams tiekdamas tik tyrą požeminį vandenį, kokybiškai išvalydamas nuotekas ir plėsdama savo tinklus. Kitąmet švęsime 505-ąjį Vilniaus vandentiekio jubiliejų, o jo išvakarėse prof. habil. dr. Vytauto Juodkazio iniciatyva Vilniuje, Lietuvos mokslų akademijoje, šių metų rudenį įvyko respublikinė konferencija „Senojo Vilniaus vandentiekio paveldas ir jo istorinė reikšmė“. Vilniaus vandentiekio istorija savo pradžių skaičiuoja nuo ta-

da, kai didysis Lietuvos kunigaikštis Aleksandras dominikonų ordino vienuoliams 1501 m. suteikė teisę naudotis Vingrių šaltiniais ir tiekti vandenį miestelėnams. Dar XVI a. ir neabejotinai anksčiau vilniečiams mediniais vamzdžiais vanduo buvo tiekiamas iš Vingrių, Misionierių ir Aušros vartų šaltinių. Jau XVII a. mieste buvo per 50 namų, prijungtų prie miesto vandentiekio tinklo, o XIX a. pabaigoje mediniai vamzdžiai pakeisti ketaus vamzdžiais. Sparčiai augant miestui ir didėjant vandens poreikiui, XX a. pradžioje miesto dūma nutarė modernizuoti ir plėsti vandentiekio ir nuotekų tinklą. Tuomet netgi svarstyta galimybė geriamąjį vandenį vilniečiams tiekti iš Neries upės, tačiau galiausiai nuspręsta ir toliau naudotis požeminio vandens ištekliais. 8 ir 9-ajame dešimtmetyje bendrovė negalėjo pasigirti itin puikia pa-

slaugų kokybe: geriamasis vanduo, iš kurio nevalyti geležis ir manganas, dažnai vartotojus pasiekdavo nemalonaus kvapo ir spalvos, tik mechaniškai išvalytos nuotekos patekdavo į Neries upę, o Vilniaus miestas buvo potencialus Baltijos jūros teršėjas. Daug brandesnė „Vilniaus vandenų“ darbo kokybė prasidėjo nuo 1998 m. Bendrovė tapo moki, atsirado galimybė investuoti, keisti pasenusias technologijas ir įrengimus.

Per pastaruosius 5 metus bendrovė daug investavo į geriamojo vandens kokybės gerinimą. 2000–2004 m. ši investicija siekė 100 mln. Lt. Pastatyti geležies ir mangano šalinimo įrenginiai Sereikiškių parko, Kirtimų, Aukštųjų Panerių, Tupatiškių, Antavilių, Verkių, Švenčionėlių ir Nemenčinės vandentiekio stotyse. Atnaujinta ženkli vandentiekio vamzdymo dalis, modernizuotos vandens tiekimo stotys. Šiandien apie 90 proc. vilniečių geria tik labai geros kokybės vandenį, visiškai atitinkantį Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ ir ES Tarybos direktyvų reikalavimus. 2003 m. rekonstruota geriamojo vandens laboratorija, kuri kontroliuoja ir užtikrina vandens kokybę. Daug dėmesio skirta ir nuotekų valyklos modernizacijai, o kartu taršos į Baltijos jūrą mažinimui. 2003 m. užbaigus nuotekų valyklos modernizaciją, išvalytos nuotekos visiškai atitiko HELCOM reikalavimus, o šių metų birželio 14–15 d. Baltijos jūros aplinkos apsaugos komisijos šalių delegacijų vadovai vienbalsiai nusprendė išbraukti Vilnių iš Baltijos teršėjų sąrašo.

2000–2005 m. į vandentiekio ir nuotekų ūkį bendrovė iš viso investavo per 200 mln. Lt. Pastaruoju metu vis daugiau lėšų (įskaitant ir ES Sanglaudos fondus) planuojame vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtrai naujai pastatytuose ir statomuose individualių namų kvartaluose. Jau penktus metus bendrovė įgyvendina projektą „Vilniaus vandens tiekimo

Modernizuota Tupatiškių vandenvietė, vandens filtrai

ISPA projekto įgyvendinimas: vandentiekio tinklų rekonstrukcija, įvelkant PE vamzdį

Vilniaus nuotekų valykla, antrinis nusodintuvas

ir nuotekų surinkimo sistemų plėtra ir renovacija“, kurio pusę finansuoja Europos Sąjungos ISPA programa. Bendra projekto vertė siekia 40 mln. eurų. Už šias lėšas atnaujinami 102 km vandentiekio ir nuotekų tinklų, rekonstruojama 11 ir pastatytos dvi naujos nuotekų siurblynės, suprojektuoti bei bus įrengti centralizuoto vandentiekio ir nuotekų tinklai Gineitiškėse ir D. Riešėje. Šiuo metu jau įgyvendinta 50 proc. viso projekto: renovuoti 7 km vandentiekio vamzdžių techniniuose koridoriuose, Liepkalnio g. prie nuotekų tinklo prijungtos visos pramonės įmonės, nutiesta papildomų nuotekų tinklų. Ilgus metus buvo teršiamas Gineitiškių ežeras. Pastačius Gineitiškių nuotekų siurblynę ir nutiesus magistralinius nuotakus bei prie jų prijungus vartotojus, į Gineitiškių ežerą nebeatpenka teršalų. Šiame metu baigta 11 nuotekų siurblynės rekonstrukcija, kitąmet – 81 km vandentiekio ir nuotekų tinklų renovacija.

Bendrovė gali pasidžiaugti, kad jau 5 metus dirba pelningai, o 2004 m. gautas pelnas likvidavo beveik 25 mln. Lt nuostolių, patirtų 1992–1999 m., taip pat buvo grąžinta beveik 40 mln. Lt skolų valstybei, ir pirmąsyk „Vilniaus vandenų“ istorijoje sumokėti dividendai bendrovės savininkui – savivaldybėms. Įmonėje įdiegta technologinių procesų kontrolės ir valdymo sistema leidžia centrinės dispečerinės, esančios Dominikonų g. 11, kompiuterio vaizduoklyje stebėti,

kontroliuoti ir valdyti visus gamybos procesus. Ši kontrolės ir valdymo sistema apima du lygmenis – centrinę dispečerinę, kuri jungia visas vietines dispečerines, kontrolinius vandens slėgio matavimo taškus vandentiekio tinkle ir automatinės vandentiekio siurblynės, bei vietines dispečerines, apimančias vandentiekio siurblynę, vandens ruošimo įrenginius ir joms vandenį tiekiančias vandenvietes. Centrinės dispečerinės darbuotojai tiesiogiai koordinuoja vandens gamybos ir tiekimo procese dalyvaujančių bendrovių padalinių darbą, priima vartotojų pretenzijas dėl vandens kokybės, tiekimo sutrikimų ir užtikrina vandens tiekimą, avarijų bei gedimų likvidavimą Vilniaus mieste. Vietinės dispečerinės įrengtos antrojo kėlimo vandentiekio siurblynėse. Jų personalas prižiūri siurblynės, prie jos prijungtų vandenviečių ir vandens ruošyklų veikimą – valdo giluminius siurblius ir stebi jų būklę. Ši technologinių procesų kontrolės ir valdymo sistema leidžia ne tik taupyti vandenį, elektros energiją, bet ir operatyviai likviduoti avarijas, išvengti viršslėgio tinkluose, tinkamai organizuoti avarinių tarnybų darbą.

Per pastaruosius dvejus metus UAB „Vilniaus vandenys“ sėkmingai įdiegė aplinkos apsaugos ir kokybės vadybos sistemą, atitinkančią LST EN ISO 14001:1999 ir LST EN ISO 9001:2001 standartų reikalavimus.

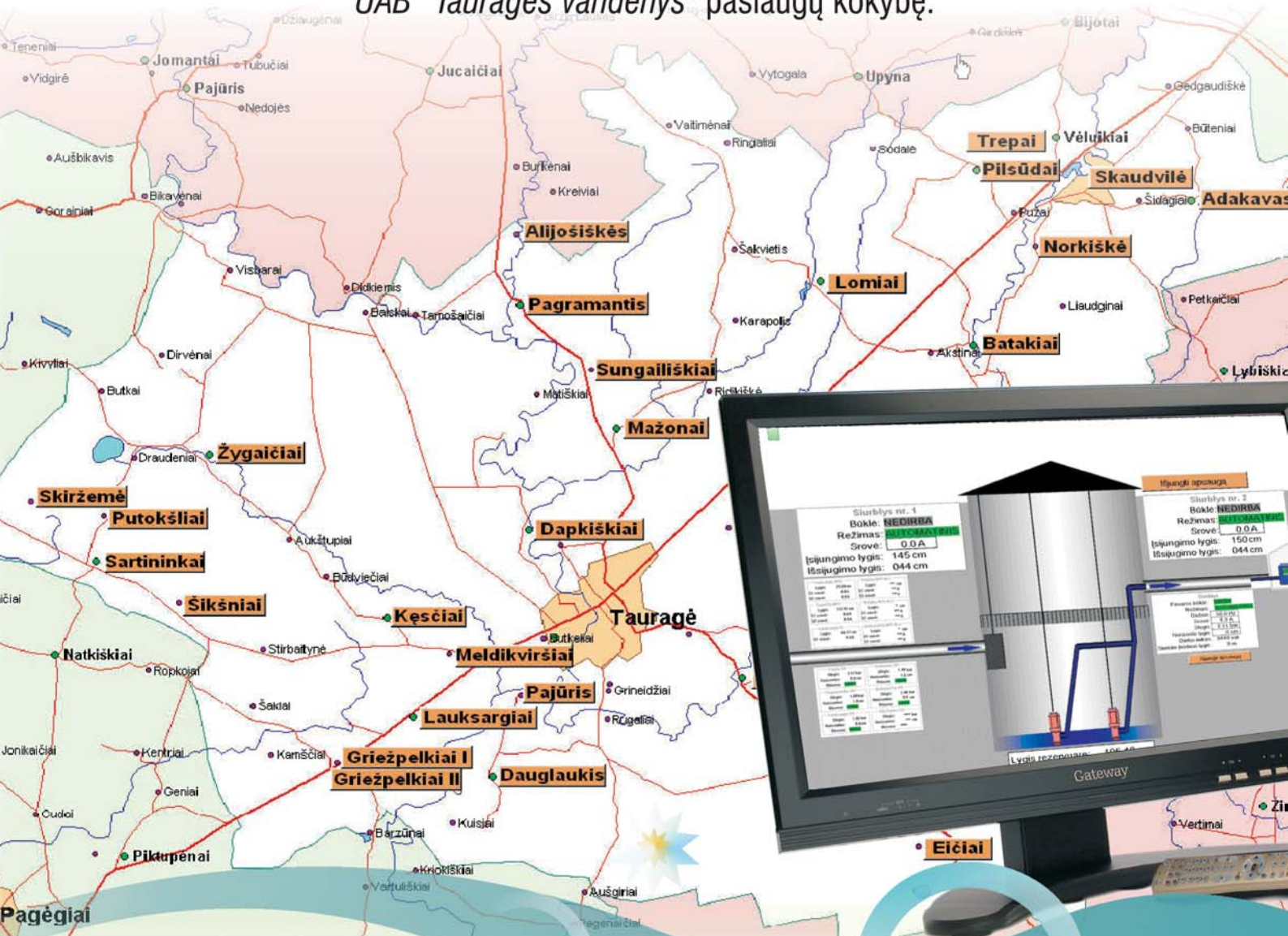
Ateityje UAB „Vilniaus vandenys“ ketina pasinaudoti Sanglaudos fondų lėšomis ir plė-

ti bei atnaujinti savo infrastruktūrą. Vilniaus apylinkių ir kitų greta esančių teritorijų vandentvarkos problemoms spręsti Aplinkos ministerija inicijavo „Neries upės baseino investicinio plano“ parengimą. Investicijų prioritetais laikoma tinklų plėtra centralizuoto vandentiekio ir nuotakyno neturintuose Vilniaus gyvenamuosiuose rajonuose, atskirų vandentiekio ir nuotekų sistemų prijungimas prie centralizuoto vandentiekio ir nuotakyno bei dumblo tvarkymas. Šiuo metu Europos Sąjungai jau pateikta paraiška dėl „Neries upės baseino investicinio plano“ finansavimo. UAB „Vilniaus vandenys“ nepamirš ir vandentiekio ištakų. Siekdama išsaugoti vandentiekio istoriją bendrovė ketina išplėsti vandentiekio istorijos muziejų Sereikiškių parko vandentiekio stotyje – būtent ten, kur ir prasidėjo modernaus slėginio Vilniaus vandentiekio istorija. Sereikiškių parko vandenvietės patalpose jau veikia ekspozicija. Šiuo metu architektai ir projektuotojai rengia būsimąjį muziejaus detalų projektą. Numatyta speciali erdvė būsimajam muziejui su jėgimu iš Sereikiškių parko pusės, kad Vilniaus gyventojai ir miesto svečiai galėtų apsilankyti jame ne tik ypatingomis progomis, bet ir kiekvieną dieną.

UAB „Vilniaus vandenys“ generalinis direktorius
Bronius Miežutavičius

DUOMENŲ SURINKIMO IŠ NUTOLUSIŲ OBJEKTŲ SISTEMA PANAUDOJANT MOBILIOJO INTERNETO (GPRS) PRIEIGĄ

UAB "Vilakra" kartu su partneriu UAB "Aedilis" sukūrė ir įgyvendino duomenų surinkimo sistemą iš Tauragės rajono vandentvarkos objektų. Šis sprendimas padėjo pagerinti UAB "Tauragės vandenys" paslaugų kokybę.

UAB „Vilakra“
Laisvės pr. 77-413, Vilnius
Tel.: 85 274 28 03
El. paštas: vilakra@vilakra.lt
www.vilakra.lt

UAB „Aedilis“
Laisvės pr. 77-501, Vilnius
Tel. 85 274 27 07
El. paštas: info@aedilis.lt
www.aedilis.lt

NAUJIENOS, ĮVYKIAI, FAKTAI

Prezidiumo posėdžiai

2005 06 08 Prezidiumo posėdis

Nutarta integruotos taršos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimų paraiškų paruošimo darbus finansuoti vandentvarkos bendrovių tiksliniais įnašais.

Nutarta išleisti statistikos leidinį „Lietuvos miestų ir rajonų vandentvarkos įmonių ir jų veiklos 2003–2004 metų rodikliai“. Nuspręsta LVTA statistikos leidiniui duomenis rinkti kasmet.

Išklaudyta LVTA direktoriaus G.Tuleiko informacija apie pasiruošimą vandentvarkos darbuotojų sąskrydžiui.

Nutarta komandiruoti LVTA prezidentą A. Abromavičių į EUREAU metinę konferenciją Lisabonoje.

Nuspręsta rekomenduoti Asociacijos tarybai priimti UAB „WILO Lietuva“ asociacijos nare-rėmėja.

Nutarta kreiptis į Aplinkos ministeriją dėl nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo paslaugas teikiančių įmonių fizinės ir informacinės saugos reikalavimų supaprastinamo, atsižvelgiant į vandentvarkos įmonių aptarnaujamos teritorijos dydį bei aptarnaujamų gyventojų skaičių.

Patvirtinta reprezentacinių ir kitų lėšų panaudojimo 2005 m. balandžio–gegužės mėnesiais sąmata.

VšĮ „Vandentvarkos institutas“ seminarai

2005m. gegužės 25 d. įvyko seminaras „Vandens netekties vandentiekyje mažinimo strategija“.

2005m. gegužės 26 d. įvyko seminaras „Vandentvarkos objektų automatizacija“.

2005m. rugsėjo 8 d. įvyko seminaras „Plastikinių vamzdinių sistemos ir kaliojo ketaus uždarojoji armatūra“.

Kiti renginiai

2005 m. gegužės 4 d. iškilmingai paminėta vandentvarkos darbuotojų profesinė šventė. Jos metu apdovanoti respublikinio foto darbų konkurso „Vandens kelias 2004–2005“ laureatai.

2005 m. gegužės 8–14 d. Lietuvoje lankėsi Albanijos vandens tiekėjų delegacija.

2005 m. birželio 18–19 d. įvyko UAB „Prienų vandenys“ organizuotas vandentvarkos darbuotojų sąskrydis. Nugalėtojais tapo ir kasmetinio sąskrydžio organizavimo estafetę perėmė UAB „Dzūkijos vandenys“.

FOTOKONKURSAS „VANDENS KELIAS 2004–2005“

II vietos laimėtojas Gabijos Petronytės darbas

REKLAMA

LVTA INFORMACINIAME LEIDINYJE

VandenTVARKA

„Vandentvarkos“ leidinyje taikomi tokie reklamos įkainiai:

Puslapis	Įkainiai Lt/cm ²	
	LVTA nariams	Kitiems
I viršelis	5	7
IV viršelis	4	6
vidinis	3	5

Užsakomiesiems straipsniams
taikoma 30 % nuolaida.

Dėl reklamos prašome kreiptis į
LVTA viešąją įstaigą „Vandentvarkos institutas“

Tel.: 8-5 2301391

Faksas: 8-5 2301380

El. paštas: vandenuosa@lvta.lt

Redakcija už reklamos turinį neatsako

VandenTVARKA

Redakcinė grupė

Artūras Abromavičius
Albertas Audickas
Vytautas Kisielis
Prof. Algirdas Matuzevičius

Vaidotas Ramonas
Dr. Vilius Šulga
Ričardas Valskis
Rimantas Veisas

Adresas: Laisvės pr. 117A, LT-06118 Vilnius
Tel. 8-5 2301391
Faks. 8-5 2301380
El. paštas: vanduo@lvta.lt
www.lvta.lt

ISSN 1392-6950